

RETTENS KENDELSE (Første Afdeling)

7. juli 2006 *

I sag T-319/05,

Confédération suisse ved avocats S. Hirsbrunner og U. Soltész,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved F. Benyon, M. Huttunen og M. Niejahr, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

støttet af:

Forbundsrepublikken Tyskland ved C.-D. Quassowski og A. Tiemann, som befuldmægtigede, bistået af avocat T. Masing,

intervenient,

* Processprog: tysk.

angående en påstand om annullation i henhold til artikel 230 EF, sammenholdt med artikel 20 i aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om luftfart, af Kommissionens beslutning 2004/12/EF af 5. december 2003 om en procedure i forbindelse med anvendelsen af artikel 18, stk. 2, første punktum i aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om luftfart og af Rådets forordning (EØF) nr. 2408/92 (sag TREN/AMA/11/03 — tyske foranstaltninger i forbindelse med indflyvningsvejene til Zürich lufthavn) (EUT 2004 L 4, s. 13),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET
I FØRSTE INSTANS (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, R. García-Valdecasas, og dommerne J.D. Cooke og V. Trstenjak,

justitssekretær: E. Coulon

afsagt følgende

Kendelse

Retsforskrifter

- ¹ Det følger af artikel 40, stk. 1 og 2, i statutten for Domstolen, som i medfør af artikel 53, stk. 1, ligeledes finder anvendelse på rettergangsmåden ved Retten:

»Medlemsstaterne og Fællesskabernes institutioner kan indtræde i retstvister, der er indbragt for Domstolen.

Samme ret tilkommer alle andre personer, der godtgør at have en berettiget interesse i afgørelsen af en for Domstolen indbragt retstvist med undtagelse af retstvister mellem medlemsstater, mellem Fællesskabernes institutioner eller mellem medlemsstater på den ene side og Fællesskabernes institutioner på den anden side.«

Retsforhandlingerne for Domstolen og Retten (sag C-70/04, nu, efter hjemvisning fra Domstolen til Retten, sag T-319/05)

- 2 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 13. februar 2004, registreret under nr. C-70/04, nedlagde Det Schweiziske Forbund påstand om annullation af Kommissionens beslutning 2004/12/EF af 5. december 2003 om en procedure i forbindelse med anvendelsen af artikel 18, stk. 2, første punktum i aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om luftfart og af Rådets forordning (EØF) nr. 2408/92 (sag TREN/AMA/11/03 — tyske foranstaltninger i forbindelse med indflyvningsvejene til Zürich lufthavn) (EUT 2004 L 4, s. 13, herefter »den anfægtede beslutning«).
- 3 Den anfægtede beslutning udspringer af en klage fra Det Schweiziske Forbund af 10. juni 2003 over den 213. forordning om gennemførelse af de tyske luftfartsbestemmelser, vedtaget den 15. januar 2003 af de tyske luftfartsmyndigheder. Forordningen indfører nye procedurer om indflyvningen til Zürich lufthavn over tysk territorium. Hensigten med disse foranstaltninger er at begrænse de støjgener, som flyene udsætter de berørte kommuner, der ligger nord for grænsen mellem Tyskland og Schweiz, for.
- 4 Sagen blev anlagt af Det Schweiziske Forbund på grundlag af artikel 230 EF, sammenholdt med artikel 20 i aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Det

Schweiziske Forbund om luftfart (EFT 2002 L 114, s. 73, herefter »aftalen om luftfart«), hvorved

»[a]lle spørgsmål i forbindelse med gyldigheden af afgørelser, som Fællesskabets institutioner træffer på grundlag af den kompetence, denne aftale giver dem, henhører udelukkende under De Europæiske Fællesskabers Domstols kompetence«.

- 5 Ved telefax indgået til Domstolens Justitskontor den 27. maj 2004 anmodede Landkreis Waldshut om tilladelse til at intervenere til støtte for Kommissionens påstande i sag C-70/04, nu sag T-319/05 efter hjemvisningen fra Domstolen til Retten. Landkreis Waldshut er den tyske region, beliggende tæt på den schweiziske grænse, som overflyves under indflyvning til Zürich lufthavn, og som de tyske foranstaltninger, der er genstand for den anfægtede beslutning, har til hensigt at beskytte mod støj.
- 6 Begæringen om intervention blev forkyndt for parterne i overensstemmelse med artikel 93, stk. 2, i Domstolens procesreglement. Ved skrivelser af 18. og 23. juni 2004 indleverede Kommissionen og Det Schweiziske Forbund deres bemærkninger til interventionsbegæringen.
- 7 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 21. juli 2004 fik Forbundsrepublikken Tyskland tilladelse til at intervenere til støtte for Kommissionens påstande.
- 8 Ved kendelse af 14. juli 2005, Det Schweiziske Forbund mod Kommissionen (sag C-70/04, ikke trykt i Samling af Afgørelser), hjemviste Domstolen sagen til Retten. I kendelsen anførte Domstolen dels, i præmis 21, at såfremt det antages, at Det

Schweiziske Forbund skal sidestilles med medlemsstaterne, må det fastslås, at søgsmål anlagt af medlemsstaterne til prøvelse af en kommissionsbeslutning i første instans fremover henhører under Rettens kompetence, da der er tale om søgsmål omfattet af artikel 230 EF, der som omhandlet i artikel 225 EF ikke henvises til en særlig retsinstans, og som heller ikke er forbeholdt Domstolen i medfør af statuttens artikel 51, som affattet ved Rådets afgørelse 2004/407/EF, Euratom af 26. april 2004 om ændring af artikel 51 og 54 i protokollen vedrørende statutten for De Europæiske Fællesskabers Domstol (EUT L 132, s. 5, berigtiget, EUT L 194, s. 3).

- 9 Dels anførte Domstolen ligeledes i præmis 22, at hvis Det Schweiziske Forbund, bl.a. henset til den særlige sammenhæng, som aftalen om luftfart indgår i, skal sidestilles ikke med en medlemsstat, således at artikel 230, stk. 2, EF finder anvendelse, men med en juridisk person som omhandlet i artikel 230, stk. 4, henhører sagen også i første instans under Rettens kompetence, på de betingelser, der er fastsat i denne bestemmelse i traktaten, og skal følgelig hjemvises til Retten i henhold til artikel 54, stk. 2, i statutten for Domstolen.
- 10 På denne baggrund besluttede Domstolen, at sagen i alle tilfælde i første instans skulle hjemvises til Retten, enten i henhold til afgørelse 2004/407 eller i henhold til artikel 54, stk. 2, i statutten for Domstolen.
- 11 Den 30. marts 2006 henskød formanden for Første Afdeling afgørelsen vedrørende interventionsbegæringen fra Landkreis Waldshut til Retten i henhold til artikel 116, stk. 1, tredje afsnit, i Rettens procesreglement.

Landkreis Waldshuts interventionsbegæring og parternes bemærkninger

- 12 Landkreis Waldshut har til støtte for interventionsbegæringen gjort gældende, at interventionen ikke er udelukket i medfør af artikel 40, stk. 2, i statutten for

Domstolen, da Det Schweiziske Forbund ikke er en medlemsstat som omhandlet i denne bestemmelse. I den forbindelse har artikel 20 i aftalen om luftfart, der kun indeholder en tildeling af kompetence til Domstolen i visse tvister, ikke den virkning, at Det Schweiziske Forbund sidestilles med en medlemsstat som omhandlet i artikel 40, stk. 2, i statutten for Domstolen. Det samme er tilfældet, når en stat har indgået en international aftale med Fællesskabet (Domstolens kendelse af 23.2.1983, forenede sager 91/82 R og 200/82 R, *Chris International Foods mod Kommissionen*, Sml. s. 417, og kendelse afsagt af Rettens præsident den 14.8.1998, sag T-44/98 R, *Emesa Sugar mod Kommissionen*, Sml. II, s. 3079, præmis 26 ff.).

- 13 Desuden følger Landkreis Waldshuts retlige interesse i afgørelsen af tvisten af forpligtelsen til, som en offentligretlig regional myndighed, at prioritere indbyggernes velbefindende og at administrere regionen. Landkreis Waldshut er således berørt rumligt og materielt, da de støjgener, som med den anfægtede beslutning bringes til ophør, finder sted på dennes område og påvirker dens befolkning. Landkreis Waldshut har i øvrigt bidraget til vedtagelsen af begrænsningerne af de omtvistede flyvninger (ved 213. forordning om gennemførelse af de tyske luftfartsbestemmelser) og har tillige givet Kommissionen oplysninger under den administrative procedure.
- 14 Kommissionen har erkendt, at Landkreis Waldshut har en berettiget interesse i tvistens afgørelse, men den er i tvivl, om intervention er udelukket i henhold til artikel 40, stk. 2, i statutten for Domstolen. I den forbindelse har Kommissionen anført, at selv om Det Schweiziske Forbund ikke er en medlemsstat som omhandlet i denne bestemmelse, skal der dog henses til, at denne stat sidestilles med Fællesskabets medlemsstater med henblik på anvendelsen af de forordninger og direktiver, der er opregnet i bilaget til aftalen om luftfart.
- 15 Efter at have bemærket dels, at statutten for Domstolen ikke er opregnet i bilaget til aftalen, hvorfor sidestillingen af Det Schweiziske Forbund med en medlemsstat ikke omfatter anvendelsen af statutten, dels at undtagelsen i artikel 40, stk. 2, i statutten

for Domstolen er en undtagelse til retten til intervention, der tillige er stadfæstet i denne bestemmelse, og som i princippet skal fortolkes restriktivt, finder Kommissionen alligevel, at undtagelsen finder tilsvarende anvendelse i den konkrete sag. Undtagelsen er begrundet i, at tvister mellem medlemsstater eller Fællesskabets institutioner adskiller sig fra andre tvister ved, at parterne normalt ikke forfølger særlige interesser, men den almene interesse hos befolkningen, der er undergivet medlemsstaternes eller institutionernes suverænitet eller deres »institutionelle interesser«. Det ville derfor være i strid hermed, hvis særlige interesser, gennem andre parters intervention, kunne indføres i disse tvister. Undtagelsen i artikel 40, stk. 2, i statuten for Domstolen har netop til hensigt at undgå en sådan konflikt. Landkreis Waldshut skal ikke behandles anderledes end f.eks. en privat virksomhed, hvis intervention er udelukket i denne slags tvister, da artikel 40 i statuten for Domstolen kun sonderer mellem medlemsstater eller Fællesskabets institutioner på den ene side og »alle andre personer« på den anden side.

16 I det omfang Domstolen endnu ikke har udtalt sig om dette spørgsmål, og da det vedrører et spørgsmål, der skal efterprøves af egen drift, har Kommissionen imidlertid undladt at nedlægge påstande herom og overlader afgørelsen til Retten.

17 Det Schweiziske Forbund har nedlagt påstand om at Landkreis Waldshuts interventionsbegæring ikke tages til følge, idet en sådan intervention er udelukket i henhold til artikel 40, stk. 2, i statuten for Domstolen og i medfør af ligebehandlingsprincippet. Interventionen kunne nemlig ikke finde sted, hvis den foreliggende sag var blevet anlagt af en medlemsstat, da artikel 40, stk. 2, i statuten for Domstolen bestemmer, at i tvister mellem medlemsstater på den ene side og Fællesskabets institutioner på den anden side er det kun medlemsstaterne og Fællesskabets institutioner, der kan intervenere, mens andre personer ikke har denne mulighed. Følgelig skulle Det Schweiziske Forbund i forbindelse med en tvist vedrørende aftalen om luftfart ligeledes være omfattet af denne procedureregulering i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet.

- 18 Det Schweiziske Forbund har desuden påpeget, at Landkreis Waldshuts intervention bør udelukkes på grund af Forbundsrepublikken Tysklands intervention. I denne forbindelse bør det princip, som Domstolen har fastslået (Domstolens dom af 10.7.1986, sag 282/85, DEFI mod Kommissionen, Sml. s. 2469), anvendes, hvorefter en enhed ikke er berettiget til at anvende et retsmiddel, hvis en trindhøjere enhed allerede anvender dette retsmiddel, og den førstnævnte enheds interesser er omfattet af den trindhøjere enheds interesser eller er sammenfaldende hermed.

Rettens bemærkninger

- 19 For det første bemærkes, at interventionsbegæringen blev indgivet i overensstemmelse med de formelle forskrifter og inden for den i artikel 93, stk. 1, i Domstolens procesreglement fastsatte frist.
- 20 For det andet bemærkes, at Landkreis Waldshut har godtgjort sin interesse i afgørelsen af den foreliggende tvist. Denne interesse har sin oprindelse i, at Landkreis Waldshut ligger til grund for de tyske foranstaltninger, der er omfattet af den anfægtede afgørelse, og at området og befolkningen overflyves af fly, der indflyver til, eller udflyver fra, Zürich lufthavn. I modsætning til det af Det Schweiziske Forbund hævdede, er Landkreis Waldshuts interesse i interventionen desuden ikke sammenfaldende med Forbundsrepublikken Tysklands interesse i intervention. Forbundsrepublikken Tyskland intervenserer nemlig i den foreliggende sag i henhold til artikel 40, stk. 1, i statutten for Domstolen, hvorefter »[m]edlemsstaterne og Fællesskabernes institutioner kan indtræde i retstvister, der er indbragt for Domstolen«, og den skal ikke godtgøre en interesse i afgørelsen af tvisten. Således udelukker Forbundsrepublikken Tysklands intervention i henhold til artikel 40, stk. 1, i statutten for Domstolen på ingen måde Landkreis Waldshuts intervention eller intervention af »alle andre personer, der godtgør at have en berettiget interesse i afgørelsen« i henhold til samme bestemmelses stk. 2.

21 For det tredje kan den omstændighed, at Det Schweiziske Forbund kan sidestilles med en »medlemsstat« i Fællesskabet med henblik på anvendelsen af de forordninger og direktiver, der er opregnet i bilaget til aftalen om luftfart, ikke have den konsekvens, at de processuelle rettigheder, som enkeltindivider tillægges i henhold til statutten for Domstolen, bortfalder. Artikel 40, stk. 2, i statutten for Domstolen stadfæster nemlig retten for personer, der godtgør en interesse i afgørelsen, til at intervenere i tvister, der verserer for Domstolen. Undtagelserne til denne processuelle ret til intervention, der er et udtryk for retten til kontradiktion, skal nødvendigvis fortolkes restriktivt. Da Det Schweiziske Forbund således ikke er en medlemsstat i Fællesskabet, kan det ikke med føje påberåbe sig bestemmelseerne i artikel 40, stk. 2, i statutten for Domstolen, der udelukker enhver person fra intervention, bortset fra medlemsstaterne og Fællesskabets institutioner, i tvister mellem medlemsstater, mellem Fællesskabets institutioner, eller mellem medlemsstater på den ene side og Fællesskabets institutioner på den anden side. Denne udelukkelse, der er fastsat i artikel 40, stk. 2, i statutten for Domstolen, og som finder anvendelse på rettergangsmåden ved Retten i medfør af statuttens artikel 53, stk. 1, finder nemlig kun anvendelse på tvister mellem medlemsstater eller Fællesskabets institutioner.

22 Af samme årsag kan Det Schweiziske Forbund ikke gøre gældende, at det er omfattet af undtagelsen med den begrundelse, at det repræsenterer den almene interesse for befolkningen, som er underlagt dets suverænitet, og endog dets institutionelle interesser, og at tvisten mellem forbundet og Kommissionen derfor i den foreliggende sag skal sidestilles med en tvist mellem en medlemsstat og en fællesskabsinstitution, hvori enheder, der forfølger lignende interesser, dvs. de andre medlemsstater og fællesskabsinstitutioner, kan intervenere. Denne interesselighed er nemlig ikke tilstrækkelig, henset til det ovenfor nævnte princip om restriktiv fortolkning, til at udelukke den processuelle ret, som Landkreis Waldshut har i medfør af artikel 40, stk. 2, i statutten for Domstolen, når den godtgør en interesse i afgørelsen af tvisten. En stat, der ikke er medlem af Fællesskabet, kan ikke drage fordel af de prærogativer, som medlemsstaterne og Fællesskabets institutioner er tillagt i medfør af statutten for Domstolen med henblik på at gøre indgreb i en processuel rettighed, der i statutten udtrykkeligt er anerkendt »alle andre personer, der godtgør at have en berettiget interesse i afgørelsen af en [...] retstvist«.

23 Det følger af ovenstående, at Landkreis Waldshut har godtgjort sin interesse i afgørelsen af tvisten og derfor skal gives tilladelse til intervention i henhold til

artikel 40, stk. 2, i statutten for Domstolen, som i medfør af artikel 53, stk. 1, finder anvendelse på rettergangsmåden ved Retten. Landkreis Waldshuts rettigheder fremgår af procesreglementets artikel 116, stk. 2 og 4.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer

RET TEN (Første Afdeling)

- 1) **Det tillades Landkreis Waldshut at intervenere i sag T-319/05 til støtte for Kommissionen for De Europæiske Fællesskabers påstande.**
- 2) **Ved justitssekretærens foranstaltning forkyndes en kopi af alle procesdokumenter for Landkreis Waldshut.**
- 3) **Der fastsættes en frist for Landkreis Waldshut til skriftligt at indgive anbringender og argumenter til støtte for sine påstande.**
- 4) **Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.**

Således bestemt i Luxembourg den 7. juli 2006.

E. Coulon

Justitssekretær

R. García-Valdecasas

Afdelingsformand